

MONOR

Jó itt élni!

A Great Place to Live!

Monor Város Önkormányzatának kiadványa • www.monor.hu

Monor's VISION FOR THE FUTURE

– We Are Building a City ...

... that increases its ability to retain its population, and becomes more attractive to families and young people

... that becomes more youthful and, thanks to improving healthcare and prevention services and better self-care by the population, has a healthy population

... where high-quality, varied sports and leisure services promote an active lifestyle

... where cultural and sports activities build a strong sense of community

... where the well-educated population values the city and is active in the life of the community

... where various local community groups look after the city's heritage, and actively participate in strengthening its cultural identity

... with a large amount of high-quality, well-maintained green areas serving leisure and recreation purposes, a commitment to conserving, exploiting and developing assets and offering a wide variety of cultural and community services

... with a relatable, human-scale urban environment that includes well-maintained parks is a shared value that all locals appreciate

... where the town centre and the main square are vibrant meeting places and community spaces, residential areas are clean and orderly, public spaces are of good quality and the city's buildings are varied, creating an eclectic atmosphere

... where public safety is good and the crime rate is low, thanks in part to an extensive network of CCTV cameras

... where the locals offer great hospitality – kind, helpful and ready to receive guests, along with professional service providers – and are proud of their city, its increasingly colourful cultural life, Strázsa Hill and the wine cellar area, the many parks and the beautiful, peaceful and healthful natural environment surrounding the city

... where local businesses become stronger and more competitive

... where economic sectors with a higher added value are developing

... that can provide employment locally, offering income for the increasing number of people who wish to work in the city instead of commuting out of town

... where existing and newly created business zones are organized, well-constructed and able to satisfy the needs of the most demanding companies

... where wine, equestrian, eco- and health tourism and the recreation industry are increasingly important.

Monor JÖVŐKÉPe

– olyan várost építünk, ahol...

...növekszik a város népességmegtartó ereje, Monor a családok, fiatalok számára is egyre vonzóbbá válik

...fiatalodik és a javuló színvonalú egészségügyi ellátásnak, prevenciós rendszernek és a lakosság magasabb öngondoskodási szintjének köszönhetően egészséges a lakosság

...ahol az aktív életvitelt szolgálják a magas minőségű, széles kínálattal rendelkező sport- és szabadidős szolgáltatások

...ahol a kulturális- és sportélet valódi közösségeket kovacsol

...ahol a képzett lakosság lokálpatrióta és aktív közösségi életet él

...ahol a civil közösségek ápolják, őrzik a városi örökséget, aktívan részt vesznek a város kulturális identitásának megerősítésében

...amelynek a jól karbantartott, szabadidős és rekreációs célokat is szolgáló zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének színvonala magas, az értékőrző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles

...ahol a szerethető, emberléptékű városi környezet a gondozott parkokkal olyan közös érték, melyet minden monori lakos fontosnak tart

...ahol a belváros és annak központi tere a pezsgő városi élet színtere, központi találkozási pontja, közösségi tere. A lakóterületek tiszták, rendezettek, a közterületek jó minőségűek, az épületállomány sokszínű – eklektikus hangulatot kölcsönözve a városnak

...ahol jó a közbiztonság, a kiterjedt városi térfigyelő-kamerahálózatnak is köszönhetően kevés a bűncselekmény

...ahol a monoriak vendégvárók és vendégszeretők – az itt élők kedvesek, segítőkészek és a szolgáltatókkal együtt felkészültek a vendégek fogadására. Büszkéek városukra, az egyre színesebb kulturális életre; a Strázsa-hegyre és a Pincefalura, a sok parkra és a várost körülvevő szép, nyugodt, egészséges természeti környezetre

...ahol erősödnek, versenyképessé válnak a vállalkozások

...ahol a magasabb hozzáadott értéket előállító, termelő gazdasági ágazatok is megjelennek

...ahol helyben is munkát nyújt a város. Az ingázás mellett egyre több helyben dolgozni szándékozó ember számára is biztosított a jövedelemszerzés

...ahol a meglévő és újonnan kialakításra kerülő vállalkozói övezetek rendezettek, jól kiépítettek, képesek kielégíteni a legmagasabb szintű beszállítói elvárásokat is

...ahol a bor-, illetve a lovas-, öko- és az egészségturizmus, rekreációs szabadidő ágazat egyre meghatározóbb.

Monor belvárosa 1938-ban. Downtown Monor, 1938

The History of MONOR

Monor and the surrounding area became populated after the last ice age, several years BCE. The origins of the name are unclear, with the most popular theory suggesting that the name Monor comes from a personal name of Turkish origin, meaning „fog“.

The first written record of Monor (Monar) is in a document dated 25 March, 1398.

A large development and restructuring project was started in 1813, to be completed in 1820. The urban structure of the centre of Monor still clearly reflects the work done then. The railway line

connecting Pest with Szolnok via Monor and Cegléd – the second Hungarian railway line – was opened in 1847. This sparked off a period of rapid growth. The fact that the town was allowed to hold 4 large annual fairs and two market days a week from 1848 was an important factor in Monor's development. This is a tradition that survives to this very day.

Buildings that define Monor's appearance were built in the early 20th century, such as Vigadó, one of the first reinforced concrete buildings in Hungary, the Courthouse and Kossuth Lajos Primary School.

In the last more than one and a half decade, the city has gone through a new phase of development. This was also the period when the city's internal infrastructure, public utilities, many new public institutions, parks, pedestrian streets and community spaces were built.

MONOR története

Monor és környéke az utolsó eljegesedést követően, Kr. e. több ezer évvel népesült be. Monor elnevezésének eredete még ma sem tisztázott, de a település neve a ma leginkább elfogadott elmélet szerint a török eredetű, „köd” jelentésű személynévből származik. Monor (Monar) nevének első hiteles írásbeli említésével egy 1398. március 25-én kelt oklevélben találkozunk.

1813-ban nagyszabású falurendezés indult meg, mely 1820-ig tartott. Az ekkor kialakított település-szerkezet a mai napig meghatározza a városközpont képét. 1847-ben adták át – az országban másodikként – a Pest-Cegléd-Szolnok vasútvonalat. Ennek köszönhetően a település rohamos fejlődésnek indult. Monor fejlődésében jelentős tényező volt,

hogy 1848-tól évi 4 vásárt és hetenként két piacot tarthatott. Ennek hagyománya napjainkig fennmaradt.

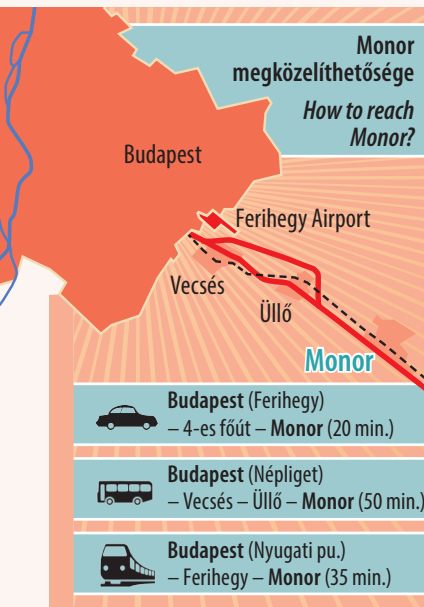
A XX. század elején épültek a mai Monor városképét jelentősen meghatározó épületek, például az ország egyik első vasbeton szerkezetű épülete a Vigadó, a Bíróság

és a Kossuth Lajos Általános Iskola is. Az elmúlt bő másfél évtizedben ismét fejlődésnek indult városunk. Ez idő alatt teljesen kiépült a belterületi infrastruktúra, a közművek, számos új közintézmény, megújultak a parkok, sétálóutcák és közösségi terek színesítik a város képét.

Szent István tér. Saint Stephen Square

GEOGRAPHY and Transportation

Monor is located between the Danube and the Tisza rivers, where the Gödöllő Hills meet the Great Hungarian Plains. Monor lies 25 km from the edge of Budapest and Liszt Ferenc International airport. Primary road no. 4 (E 60) runs along the Southern edge of Monor, making the city easy to access by car and by bus. The Budapest-Cegléd-Szolnok railway line passes through Monor, providing another crucial means of public transport. Monor currently has a population of over 18 thousand people in 6200 households. The city covers an area of 48.31 km², with the highest point being Strázsa Hill at 190m. The name of the hill comes from being an observation point for sentries on the lookout for any Turkish soldiers coming to the area. Monor's GPS co-

ordinates are: N 47.34753°, E 19.44893°. A well-developed network of cycling paths further improves transport options within Monor. Currently, safe cycling paths separated from motorized traffic are available to the increasing number of cyclists in Kossuth Lajos utca from the city centre to the market square and along the entire length of Ady Endre utca and Kistói út.

GPS coordinates of Monor:
N 47.34753°
E 19.44893°

FÖLDRAJZ és közlekedés

A város a Duna-Tisza közén, a Gödöllői-dombság és az Alföld találkozásánál fekszik. Budapest határáról és a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtértől 25 kilométerre található. A város déli szélén húzódik a 4-es számú (E 60) országos főút, így a helység könnyen megközelíthető személygépkocsival,

és menetrendszerinti autóbusszal is. A települést átszeli a Budapest-Cegléd-Szolnok vasútvonal, amely szintén meghatározó a város közösségi közlekedésében. A városban jelenleg több, mint 18 ezer fő lakik 6200 háztartásban. Monor területe 48,31 km², legmagasabb pontja a Strázsahegy (190 m), mely arról kapta a nevét, hogy a falubeliek innen kémlelték a környéken portyázó török katonákat. Településünk GPS koordinátái: é. sz. 47,34753°, k. h. 19,44893°. A Monoron belüli közlekedést jelentősen javítja a jól kiépített kerékpárút-hálózat is. Jelenleg a Kossuth Lajos utcában a városközponttól a vásártérig, illetve az Ady Endre utca és a Kistói út teljes hosszában a gépjárműforgalomtól elkülönítetten, biztonságosan megépítve vehetik igénybe az egyre nagyobb számú kerékpárosok.

A városban jól kiépített kerékpárút-hálózat található.
The city has a well-developed network of cycling paths

Monor GPS koordinátái:
é. sz. 47,34753°
k. h. 19,44893°

Tavas park. Lake Park

RENOVATED parks and playgrounds

The lake of Kis-tó and the surrounding area is a popular public space in Monor. The lake, which is rich in wildlife, and the 8-hectare area around it were reborn in 2014. In the same year, a lit walkway was built across Tavas park, and an extreme cycling track, an events area near the sledding hill, and an outdoor exercise area were built, and jet-ties were added to the lakeshore. The playground was also upgraded, and

it has become a popular site for families with children – just like the smaller, but modern new playground in the area behind the City Library building.

The town's leaders place great emphasis on high-quality entertainment for children. The playground near the city's swimming pool will be enlarged and an area where children can learn and practice the rules of the road will also be added by the second

half of 2015. This area will allow children to learn the most important elements of urban transportation, such as the use of cycle paths and pedestrian crossings, in a safe environment.

Szent Orbán tér, the square at the bottom of Strázsa Hill is a similarly important community area. Local cellar owners and visitors arriving in the Monor wine cellar area arrive at this square when visiting what is one of Monor's greatest tourist attractions, which is currently not fully exploited. The square is an important resting and meeting place; therefore, the city's leaders have decided to expand and renovate the area. The project will be completed in 2016, yielding in a square that fulfils its transport role while also offering a space for various events and artisans' fairs.

Numerous public spaces in the city's central area will also be renovated in the near future.

MEGÚJULÓ parkok és játszóterek

Aváros egyik népszerű közterülete a Kis-tó és környéke. A gazdag élővilágú tó és a körülötte található közel 8 hektáros terület 2014-ben újult meg. Ekkor került kialakításra a Tavas parkot átszelő kivilágított sétány, a kerékpáros extrém pálya, a rendezvények kialakítására alkalmas terület a szánkódomb mellett, a kültéri edzőpark és a tóban elhelyezett stégek. Az itt található játszótér is kibővült és most már állandó és kedvelt helyszíne a családos látogatóknak. Akárcsak a Városi Könyvtár mögött kialakított, újonnan létrehozott kisebb, de modern játékokkal felszerelt játszótér.

A gyerekek kulturált szórakozási lehetőségeire nagy hangsúlyt fektet a város vezetése. 2015. második felében készül el a Városi Uszoda kö-

zelében található játszótér bővítése és kiegészítése egy gyerek-kresz pályával. A pályán a gyermekek biztonságos körülmények között tanulhatják meg a városi közlekedés legfontosabb elemeit, a kerékpárút és gyalogátkelőhelyek használatát.

Hasonlóan fontos közösségi terület a Strázsa-hegy lábánál található Szent Orbán-tér. A Monori Pincetalajdonosok erre a térre érkeznek, amikor felkeresik városunk fő, egyúttal még sok szempontból kiaknázatlan turisztikai látványosságát. Fontos találkozó- és pihenőhely ez, ezért döntött úgy a városvezetés, hogy a terület kibővítését azonnal kövesse a tér felújítása is. A 2016-ban befejeződő csinosítás nyomán a közlekedési funkció biztosítása mel-

lett egy rendezvényekre és szervezett kézműves vásárokra is alkalmas tér várja majd az ide látogatókat.

A következő időszakban sorra újulnak meg a város belső területén található közterek is.

RENOVATED city centre

The city centre was given new energy by the renovation of the central area, carried out in multiple stages between 2009 and 2013, as well as

the conversion of Petőfi Street to a pedestrian zone. These areas offer the people living in Monor and the surrounding area a chance to enjoy a pleasant

Városközpont, patak. City centre, creek

walk in the city centre. In the pedestrian area, paved with decorative paving stones and adorned with flower boxes and benches, numerous bars, restaurants and retail stores await their clients. The new Post office building – the most beautiful public building in the street – is also located here.

The area in front of and to the side of the City Library has also been renovated, and two fountains were built here. In the last phase, a roundabout was built in the juncture of Kossuth Lajos utca and Ady Endre utca, significantly improving circulation in the central area. At the same time, the water of a spring at the edge of the city was diverted to create a creek that runs through the city centre. In 2014, Monor was awarded the Orderly Urban Environment Prize (Kulturált Települési Környezet Díj) by the local government of Pest County for the renovation of the city centre.

Petőfi Sándor utca. Petőfi Sándor Street

FELÚJÍTOTT városközpont

Új életet vitt Monor belvárosába a 2009 és 2013. között, több szakaszban felújított városközpont és a sétálóutcává átalakított Petőfi

utca. Kellemes kikapcsolódási lehetőséget, a korozás élményét adja a településen és a környékben élőknek. Az elegáns térkövekkel kirakott,

padokkal, virágládákkal díszített sétálóutcában számos vendéglátóhely és üzlet várja a vásárlókat és a vendégeket. Itt kapott helyet a posta új épülete is, amely az utca legszébb közösségi intézménye lett. Megújult a Városi Könyvtár előtt es mellett elhelyezkedő tér is, ahol két szökőkút is helyet kapott. A megújulás utolsó szakaszában alakították ki a körforgalmat a Kossuth Lajos és az Ady Endre utca kereszteződésében, mely sokat javított a városközpont közlekedésén. Ezzel párhuzamosan hoztak létre egy, a város központján keresztül futó parkot, melyben a város határában található egykori Forrás köszön visza. Az évek alatt megújult monori városközpont értékőrző rekonstrukciójáért városunk 2014-ben elnyerte Pest Megye Önkormányzatának Kulturált Települési Környezeti Díját.

VIGADÓ

Vigadó Kulturális és Civil Központ Non-profit Kft. is the city's cultural organisation, fully owned by the municipality.

It plans, organizes and implements cultural events in the city, providing entertainment for the inhabitants of Monor and the surrounding area. Its seat is the centrally located Vigadó building, built more than 100 years ago and renovated with EU funding in 2007. The main hall has excellent acoustical properties, making it suitable for the varied classical music concerts held here regularly; a unique feature in the South-eastern part of Pest county. The hall is also the scene of many exhibitions and weddings.

The Vigadó building also hosts popular science lectures, talent shows and all kinds of contests, as well as official events held by the Hungari-

an state and the municipality. The air-conditioned lecture halls and smaller rooms are used for educational courses, board meetings and other events.

The Vigadó organizes computer literacy courses in a well-equipped, modern computer room.

New and different events are organized each year. Each June, there is a Wine Regions' Weekend (Bor-

vidékek Hétvégéje) where the best wines of 22 Hungarian wine-growing regions are presented. Each August, there is a New Bread Festival with music and the events tied to the national holiday of 20 August, and December brings the weekend Advent candle lightings and fairs. These events were all established in the last few years with great success.

Polgármesteri Hivatal és a Vigadó épülete az 1950-es években. The City Hall and the Dance Hall in the 1950s

VIGADÓ

A Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft. Monor város közművelődésért felelős cége, egy-
személyes tulajdonosa Monor Város Önkormányzata. Tervezi, szervezi, lebonyolítja a város kulturális programjait, mely a környékbeli lakosoknak is szórakozást nyújt. A társaság székhelye az európai uniós pályázati támogatásból 2007-ben felújított, több mint 100 éve épült patinás Vigadó épülete a város szívében. A Vigadó dísztermének kiváló akusztikája lehetővé teszi komolyzenei hangversenyek, kamaraestek, előadói estek folyamatos megrendezését, mely egyedülálló lehetőség jelent Pest megye délkeleti részén. Folyamatosan rendeznek es helyet adnak kiállításoknak is, valamint a házasságok is itt kötöttek a város-

ban. Rendszeres szervezői ismeretterjesztő előadásoknak, tehetségkutató versenyeknek, vetélkedőknek, az állami- és önkormányzati rendezvényeknek. Légkondicionált előadó és oktatótermeikben vállalják tanfolyamok, oktatások, közgyűlések, bemutatók lebonyolítását. Jól felszerelt, korszerű számítógépes oktatóteremben saját képzéseket indítanak.

Évről-évre új és megújuló rendezvényeket kínálnak az érdeklődőknek. Minden júniusban a 22 magyar borvidék legjobb borait bemutató 'Borvidékek Hétvégéje', augusztusban a zenei és augusztus 20-i programokra épülő 'Új Kenyér Fesztivál' és a decemberi hétvégén szervezett adventi gyertyagyújtások és vásár mind-mind néhány éves, de sikeres kezdeményezések.

Mocsári Károly

CULTURE

Since the founding of the cultural event organizer Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft., the cultural life of Monor has become more and more vibrant and colourful. Apart from making good use of

the buildings of the Vigadó and the Community Cultural Centre, Vigadó Kft. also coordinates other events organized by other groups in the city. They help local associations, clubs and foundations in planning and organizing ever better, ever more popular events. The Market Hall is occasionally transformed into a Festival Hall, with symphonic orchestra concerts, children's shows, pop concerts and charity cooking events. Pop concerts and other community events are also held in the recently renovated city centre multiple times each year. The nationally renowned Monori Strázsák folk dance group adds a special colour to the cultural life of Monor. The city has also given Hungary several excellent artists of various art forms: MC Columbo, the singer of the popular bands Irie Maffia and Brains, Károly Mocsári, the pianist and master of Ferenc Liszt's pi-

Borvidékek Hétvégéje. Wine Regions' Weekend

ano pieces, the jazz virtuoso Frigyes Pleszkán, and László Koday, the painter who won the Csokonai award are all linked to Monor in a thousand ways.

KULTURÁLIS élet

A Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft. megalakulása óta

egyre aktívabb és sokrétűbb kulturális élet jellemző a városra. A Vigadó és a Művelődési Ház széleskörű kihasználása mellett összefogják a civil szervezetek által szervezett városi programokat is. Igény szerint segítik az egyesületek, alapítványok, klubok által rendezett, egyre igényesebb és nagyobb közönséget vonzó programok szervezését, lebonyolítását. A Piacsarnok alkalmanként Fesztiválcarnokká alakul, ahol szimfonikus zenekari koncert, gyerekelőadás, könnyűzenei előadás és jótekonyossági főzés színesíti a város életét. A felújított városközpontban évente több alkalommal szerveznek könnyűzenei és más közösségi programokat. A város kulturális életét gazdagítja az országsgazte elismert munkát végző Monori Strázsák Néptánc Egyesület. A különböző művészeti ágakban több helyi származású, kiváló művészt ismerhet az ország. A népsze-

rű, több ezres tömeget megmozgató Irie Maffia és Brains zenekarok énekes MC Columbo; a zongoraművész, kiváló Liszt-interpretátor Mocsári Károly; a tragikus hirtelenséggel elhunyt jazz virtuóz Pleszkán Frigyes és a Csonkai-díjas Koday László festőművész mind ezer szállal kötődnek Monorhoz.

Columbo

Sporttelep és az uszoda látképe.
View of the sports field and the swimming pool

Szabadtéri edzőpark. Open-air fitness park

SPORT AND LEISURE

The Monor Sport Club (Monori Sportegyesület, MSE), the largest civil society organization in Monor, was founded on 15 March 1901 by local students, which makes it one of the country's first football clubs. The club improved steadily, and by 1905, it was known as one of the best in the country. Thanks in part to support from the city, there are now seven sports to choose from, for multiple age groups: football, basketball, swimming, karate, taekwondo, rhythmic gymnastics and wrestling. The importance of the sport club in the life of Monor is demonstrated by the fact that between 1998 and 2002 it had four representatives in the local council. MSE has close to 1000 members, half of whom were licensed as competitive athletes in 2014. Significant investments were undertaken in recent

years, improving the available conditions for sports. Development continues in 2015: a large artificial grass training pitch will be built in the next few months, and the locker rooms and office buildings of the sports club will also be renovated. Healthy leisure activities are also possible in Monor outside of organized sports. Parks, nearby forests and grassy areas offer great opportunities for exercise and hiking.

A marked hiking trail right at the edge of the city visits the wine cellar area, while the educational trail in the park near Kis-tó informs walkers about the city's natural treasures. Fans of body-building and fitness have multiple gyms to choose from in Monor. Golfers will be interested to hear that on the edge of the city, there is a 6-hole golf course built to international standards.

SPORT ÉS SZABADIDŐ

A Monori Sportegyesület (MSE) a város legnagyobb civil szervezete, amelyet 1901. március 15-én az országban elsők között alapítottak a labdarúgást már ismerő helyi diákok. Évről évre erősödött az egyesület, és 1905-ben már Monort is a labdarúgás egyik fellegváraként említette a sajtó. A városvezetés támogatásának is köszönhetően jelenleg hét szakosztály várja a városban a sportolni vágyókat: Monoron szervezett, egyesületi keretek közt, több korosztályban lehet focizni, kosárlabdázni, úszni, karatézni, teak-won-dózni ritmikus sportgimnasztikázni, és birkózni. Városunk társadalmi életében betöltött szerepét jelzi, hogy az 1998-2002-es választási ciklusban négy képviselője is volt az egyesületnek a képviselő-testületben. Az MSE taglétszáma közel ezer fő, ennek a fele igazolt verseny-

ző volt 2014-ben. Az elmúlt években jelentős beruházások történtek, amelyek jobb sportolási feltételeket biztosítanak. A fejlesztések 2015-ben is folytatódnak: nagyméretű műfüves edzőpálya épül a következő hónapokban és megújulnak a sportegyesület öltözői és irodaépületei is. A szabadidő egészséges eltöltése nem csak szervezett keretek között történhet Monoron. A parkok, várost

övező erdők és rétek kiváló testedzési-kiránduló-túrázási lehetőséget biztosítanak. A város határában áthaladó turistajelzés mentén a pincefalu értékeit, míg a Kis-tó parkjában lévő tanösvényen végighaladva a város természeti kincseit és hagyományait ismerhetik meg. Monoron a testépítés és a fitness iránt érdeklődők is találnak több edzőtermet. Sőt a város határában egy nemzeti előírásoknak megfelelő, 6 lyukú golfpálya is várja az érdeklődőket.

Tavas park. Tavasz park

Városi Uszoda. City swimming pool

SWIMMING-POOL

Monor's has a 2.2 m deep, 25 x 16 m swimming-pool in a striking building that boasts special archi-

tectural elements. Apart from the waveless main pool with 25-27 °C water, there is also a smaller pool for teaching children how to swim. This pool is less than 1 m deep, but it's size of 12.5 x 6 m is sufficiently large for group classes.

This pool is used, for example, for baby swimming classes, visited by children and their parents from Monor, Budapest, Cegléd, Kecskemét and other nearby towns and villages. Apart from the baby classes, the swimming pool offers swimming courses for older children, synchronised swimming, water gymnastics, waterpolo and therapeutic swimming for young and old alike.

Regional and national sporting events are held on a monthly basis in the pool, the most important being the Dolphin Cup international synchronized swimming event, often held with the participation of members of the Hungarian national team. Apart from the pools, there is also a 10-person dry sauna, a massage room, a solarium, a cafeteria and a shop. The swimming pool has 66,000 visitors a year. It is open on weekdays from 6 AM to 9 PM, and on weekends from 9 AM to 9 PM.

USZODA

A különleges és látványos építészeti megoldásokkal kialakított monori uszodában egy 2,2 méter mély, 25 x 16 méteres vízfelület várja a sportolni, kikapcsolódni vágyó közönséget. A 25-27 Celsius-fokos, feszített víztükrű medence mellett a kisebbek egy tanmedencében sajátíthatják el az úszás tudományát. Ebben a víz mélysége az egy métert sem éri el, de a 12,5 x 6 méteres vízfelület a csoportos foglalkozásokra is alkalmat ad. Ezt ki is használják a babaúszás oktatásánál, amelyet nemcsak a monoriak, hanem Budapestről, Ceglédre, Kecskemétre és a környékbeli településekről érkező szülők és csemeték is igénybe vesznek. A babaúszás mellett gyermek úszásoktatással, szinkronúszással, vizitornával, vízilabdával és gyógyúszással is várják a sportolni vágyó gyerekeket és fel-

nőtteket. Havi rendszerességgel valamilyen vízi sport regionális vagy országos versenyt is rendeznek az uszodában, ezek közül a legjelentősebb a gyakran magyar válogatottak részvételével zajló Delfin Kupa nemzetközi szinkronúszó verseny. A me-

dencék mellett egy 10 személyes száraz szauna, masszázsszoba, szolárium, büfé és uszodabolt is található a létesítményben. Az uszodát évente 66 ezer vendég keresi fel. Hétköznap reggel 6-tól este 9-ig, hétvégén reggel 9-től este 9 óráig várja látogatóit.

VITICULTURE AND VINICULTURE

Growing grapes and winemaking have a tradition going back centuries in Monor, as evidenced by historical documents. Grapes were originally planted in the Monor land of the Eger chapter of the Catholic church by locals. The wine-cellar were dug by hand in the soil largely made up of clay and loess, and, in most cases, a press-house was also built in front of the cellar. Currently, there are as many as 960 cellars on Strázsa Hill, all in close proximity, which is a unique feature not only in Hungary, but in all of Europe. Most of the wine-cellar are only used by their owners, but more and more are being opened for visitors, offering wine and general catering services.

A modern observation tower was built on the hill in the autumn of 2002, offering views of the wine-cellar area and Monor, as well as other local towns and even the Buda Hills. The square where the tower is located is undergoing constant improvement, and, as of 2015, it also serves

as the main square of Hungarian wine cellar villages. The 'thousand cellars' wine-growing trail, created in 2009, allows visitors to learn about the basics of viticulture, unique Hungarian grape varieties and the natural and man-made features of Strázsa Hill. This easy walk, along with the wine-tasting, makes for an all-round pleasant experience. The Monori Bortárs Film Festival was set up a few years ago with the aim of promoting responsible wine consumption and helping people learn more about viticulture and viniculture. The festival, which obtained significant professional recognition in a short period of time, invites photo and video submissions.

tó. A kilátó folyamatosan megújuló tere 2015. óta a Magyarországi Pincefalvak Főtere is egyben.

A pincefaluban 2009-ben felavart Ezer Pince Szőlészeti és Borászati Tanösvényen játékos keretek között ismerkedhet meg az ide látogató többek között a hazai szőlészet és borászat alapismereteivel, a hungarikum szőlőfajtákkal, valamint a Monort körülvevő természeti és épített értékekkel. A könnyű séta egy borkóstolással egybekötött programmal tartalmaz élményt kínál az ide látogatóknak.

A kulturált borfogyasztási szokások terjesztése valamint a szőlő- és bortermelés mindennapjainak megismertetése érdekében hozták létre néhány éve a Monori Bortárs Filmfesztivált. A fesztiválra, mely rövid idő alatt komoly szakmai elismerést szerzett, minden évben fotós és videós pályázati anyaggal lehet nevezni.

Monoron a szőlő- és bortermelésnek több évszázados hagyománya van, amelyet korabeli írásos dokumentumok is bizonyítanak. Az egri káptalan monori birtokán a helybeli lakosok telepítették a szőlőt. Az agyagos-löszös dombon kézi erővel ásták ki a boroshordók tárolására szolgáló pincéket és többségük elé présházakat is emeltek. A Monori Pincefaluban jelenleg mintegy 960 pince található,

amely nem csupán Magyarországon, de Európában is egyedülálló. A borpincék zöme egyedi igényeket szolgál, azonban egyre többen vannak, akik felkészültek a borturizmus lehetőségeire, az igényes vendéglátásra is.

A Strázsa-hegyen 2002. őszén elkészült egy modern kilátó, amelyről nem csak a pincefalu és Monor, de több környező település, sőt a budai hegvidék is jól látha-

A 2014-ben felújított Petőfi Óvoda bejárata. Entrance of Petőfi Kindergarten, refurbished in 2014

EDUCATION AND HEALTH

The city has four kindergartens (for ages 3-6) and a crèche (for children under 3), which was renovated and expanded in 2013.

The kindergartens, the renovation of which is ongoing, prepare more than 700 children for schooling. Preparations for setting up a new kindergar-

ten in the city centre are ongoing. The students finishing one of Monor's four primary schools can continue their studies in two local high schools.

József Attila Grammar School and Economics Vocational Secondary School offers specializations in the humanities, natural sciences and languages.

The school also offers a special 6-year curriculum for especially talented students.

Szterényi József Vocational School offers the following vocational trainings: information technology, mechanical engineering, mechatronics technician, IT in economics, commerce and marketing, logistics administrator, shop assistant, waiter, house painter, wallpaper-hanger joiner and electrician. The two schools have close to two thousand students. Monor also has two music schools for beginners. The city has a large network of out-patient clinics. A new office for family doctors and dentists was opened in 2012.

OKTATÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGY

A városban négy óvoda és egy 2013-ban felújított és kibővített bölcsőde működik.

A folyamatosan megújuló és szélpülő óvodák több mint hétszáz gyermeket készítenek fel az iskolai évekre. Előkészítés alatt áll egy további új óvoda épület kialakítása a városközpontban. A Monoron levő négy általános iskolából kikerülő diákok két helyi középiskolában folytathatják tanulmányaikat. A József Attila Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskolában tanulók érdeklődési körüknek megfelelően humán, reál vagy nyelvi osztályba kerülnek. A kiemelkedő képességű diákoknak a gimnázium hat osztályos oktatást is indít egyedi tanterv alapján.

A Szterényi József Szakközépiskola és Szakiskolában informatika, gé-

pészet, mechatronikai technikus, gazdasági informatikus, kereskedelem-marketing, logisztikai ügyintéző, továbbá eladó, pincér, festő mázó-ló tapétázó, asztalos és villanszerelő szakmákat tanulhatnak az oda je-

lentkező diákok. A két középfokú intézmény tanulóinak száma megközelíti a kettőezer főt. A településen két alapfokú zeneiskola is van. Monoron kiterjedt egészségügyi szakrendelő hálózat működik. 2012. óta új rendelőben várják a betegeket a háziorvosok és fogorvosok.

LIBRARY AND MUSEUM

The public library building, which also houses a music school, is located in the city centre. The institution took the name of Dr. István Borszák, an ethnolo-

gist from Monor, in 2014. The collection is made up of books, journals, newspapers, vinyl records, cassettes, CDs, micro-films, videos and computer data archives. Almost 90 thousand documents are at the visitors' disposal, making the Monor library the fifth largest in Pest county.

The City Library also runs the local history exhibition entitled "In the dust of the Plains, in the noise of the city".

The exhibition, set up in 2000, on the 1000th anniversary of the creation of the Hungarian state, covers Monor's past from prehistoric times. The first room introduces Monor's nat-

ural surroundings and its geological history, including some mammoth bones found in Monor.

Archeological finds are also exhibited here, including the oldest human finds from Monor, some beautiful late Neolithic (3800-3200 B.C.) polished stone axes.

The second room shows how the people of Monor lived in the 19th century, while the third houses temporary exhibitions.

Dr. Borzák István Városi Könyvtár.
Dr. Borzák István City Library

KÖNYVTÁR ÉS KIÁLLÍTÁS

Aváros központjában helyezkedik el a közművelődési könyvtár, amelynek épületében zeneiskola is működik. 2014-ben vette fel a monori származású néprajztudós tiszteletére a Dr. Borszák István Vá-

rosi Könyvtár és Helytörténeti Kiállítás nevet. Állományát könyvek, folyóiratok, napilapok, hanglemezek, kazetták, CD-k, mikrofilmek, video felvételek és számítógépes adatbázisok alkotják. Közel 90 ezer dokumentum áll látogatói rendelkezésére, amelyek Pest megye ötödik legjelentősebb könyvtárává emelik az intézményt. A Városi Könyvtár irányítása alá tartozik a „Alföld porában, kisváros zajában” című helytörténeti kiállítás. A millennium évében átadott állandó tárlat az őskortól mutatja be a település múltját. Az első teremben megismerkedhetünk Monor természeti környezetével, földtörténeti múltjával és láthatunk néhány Monoron talált mamutleletet.

Itt kaptak helyet Monor régészeti emlékei is, köztük az ember jelenlétének első nyomai, a neolitikum utolsó

időszakából (Kr. e. 3800-3200) származó szép formájú, csiszolt kőbalta. A második teremben a 19. századi monori életformával ismerkedhetnek meg a látogatók. A harmadik terem időszaki kiállításoknak ad helyet.

MARKETS AND FAIRS

Monor has had two market-days a week since 1848. The modern market building, which has a lovely atmosphere, has been serving the local population in its current form since 2001.

The stores around the market building resemble the local wine-cellars in their external architectural traits. Every Wednesday and Saturday, the local producers sell fresh fruits and vegetables and other market products for those interested in healthy and tasty food.

Unique initiatives based on locally grown foods are becoming more and more popular. Excellent apple cheeses, jams, cheeses and syrups are available from the producers themselves – to mention only a few.

Fans of pets all over Central Europe flock to the Monor Pet Fair, held six times a year.

10-15 thousand visitors attend each Fair, to return home with a puppy, a colourful bird or a furry animal of some sort.

As most of the sellers here are the actual breeders themselves, the Fair is worth a visit for some pet advice, even if you aren't buying anything. The pet fair is a great experience for both adults and children.

PIAC ÉS VÁSÁR

Monoron 1848-tól hetente két piacnapot tartanak. A korszerű és hangulatos városi Piacsarnokot a jelenlegi formájában 2001. óta hasz-

nálhatják a településen és a környéken élő termelők és lakosok.

A piacot körülvevő üzletek külső képe a monori borospincék építészeti emlékeit idézi. A piacon szerdánként és szombatonként friss zöldségekkel és gyümölcsökkel, illetve egyéb piaci termékekkel várják a térség termelői az egészséges és finom ízek iránt elkötelezett vásárlókat. Egyre sikeresebbek a helyi termelők alapanyagokra támaszkodó egyedi kezdeményezései. A teljesség igénye nélkül, kiváló almasajtók, lekvárok, sajtkészítmények, szörpök találhatók a kistermelők asztalain.

Piac- és Fesztiválsarnok. Market Place and Festival Hall

A kisállatok kedvelői egész Közép-Európában ismerik az évi hat alkalommal megrendezésre kerülő Monori Kisállatbörze és Hobbiallat Vásárt. Egy-egy vásárra 10-15 ezer látogató érkezik, hogy utána kiskutyával, színpompás díszmadárral vagy valamilyen prémesállattal térjenek haza. Mivel az árusok többsége tenyésztő, ha nem is vásárolunk, állattartási tanácsért nyugodtan forduljunk hozzájuk! Felőtnék és gyermeknek is nagy élmény!

RELIGION AND SOCIAL LIFE

The Reformation soon found followers in Monor, and Reformed school education started in 1567. After the end of Turkish rule in Hungary, the returning Reformed population reestablished their church and their schools.

The current Reformed church building was rebuilt in 1702.

In the 18th century, a new Catholic congregation was set up by the Eger chapter of the Catholic Church; the church to Holy Mary (Nagyboldogasszony templom) was consecrated in 1806. The few Lutherans who moved to Monor from other nearby towns belonged to the congregation of Péteri for a long period of time.

They formed their own congregation in 1912, consecrating their own church in 1939.

The local Baptists also built a church of their own in 1949. There is also a Re-

Római Katolikus Nagytemplom.
Great Roman Catholic Church

formed and a Catholic “small church” in the newer part of the city, Újtelep.

Civil society has been very active in Monor for decades, organizing the Jan-

uary mulled wine festival of national fame, the early summer Orbán-day festivities on Strázsza Hill that have been a regular event for several years, the competition of horse-drawn carriages and an amateur mountain-bike race. Apart from these events, the city also has a Children’s Day festival – largely organized by volunteers – a cultural fair for retired people, a folk music and folk dance festival and a grape harvest festival, offering high quality entertainment for all age groups.

Evangelikus templom.
Evangelical Church

VALLÁS ÉS TÁRSADALMI ÉLET

A reformáció korán hívekre talált Monoron, 1567-ben a református iskolai tanítás is megkezdődött. A török hódoltság után a hazatelepült református lakosság megkezdte egyháza és iskolája helyreállítását. A mai református nagytemplomot 1702-ben építették újjá. A 18. században Monor földesura, az egri káptalan új katolikus egyházközség alapításába kezdett, a város központjában található Nagyboldogasszony templomot 1806-ban szentelték fel. A környékről Monorra települő kis számú evangélikus lakos hosszú ideig Péteri község gyülekezetéhez

tartozott. 1912-ben önállósodtak, saját templomukat 1939-ben szentelték fel. A baptista gyülekezet 1949-ben épített templomot. Az Újtelepi lakosok lelki életet szolgálja a református és a katolikus kistemplom.

A városban évtizedek óta aktív társadalmi élet folyik. Civil szervezetek szervezik az országszerte ismert januári forralt boros fesztivált, a nyár eleji időszakban több éve megrendezésre kerülő Orbán-napi vigadalmat, fogathajtó versenyt, amatőr terepkerékpár versenyt. Ezek mellett a jórészt társadalmi munkában szervezett Városi Gyereknapi, a Nyugdíjas kulturális találkozó, a Népzenei- és néptánc találkozó, valamint a Szüreti sokadalom is évek óta tartalmas szórakozást nyújt minden korosztálynak.

Református Nagytemplom. Great Reformed Church

ECONOMY

The economy of Monor is greatly affected by the fact that it provides certain services to the population and companies of other nearby towns and villages.

Public administration duties in the area are mostly handled by the institutions in the centre of Monor: the Documents Office, the police station, the courthouse, the public prosecutor's office, the disaster management office, the chief veterinarian's office, the land register, the agricultural advisers and the public health office, as well as other territorial specialized units of the district and the single window customer service site opened in 2015. Because of this, Monor has about as many business ventures per 1000 inhabitants as other cities in the Budapest area, serving

the 18,000 inhabitants and at least as many more again in nearby towns and villages.

Within the industrial sector, the food and the construction industry are dominant. In Monor, the vicinity of Budapest and the M0 ringroad does not encourage logistical developments, but rather productive investments with a greater amount of added value – in part relying on logistics services. In a Hungarian context, Monor has a decidedly strong services and commerce sector.

The sizeable financial sector provides a good foundation for the development of Monor's economy: there are five banks in the city centre, along with several insurance companies and financial businesses.

Egykori posta épülete, ma irodaépület.
Former post office, functioning today as an office building

GAZDASÁG

Monor gazdaságát alapvetően meghatározza, hogy szolgáltatásaival részben a környező települések lakosságát és vállalkozásait is

kiszolgálja. A térség közigazgatási feladatait is jó részt Monor látja el a település központjában levő intézményekkel, mint amilyen az okmányiroda, rendőrkapitányság, a bíróság, az ügyészség, katasztrófavédelmi igazgatóság, a főállatorvosi hivatal, földhiva-

tal, falugazdák és a népegészségügyi hivatal, illetve a Járási Hivatal további területi, szakigazgatási szervei, illetve a 2015-ben átadott Kormányablak, mint járási ügyfélszolgálat. Fentiek miatt is az ezer lakosra jutó vállalkozások száma Monoron hasonló, mint

a budapesti agglomerációhoz tartozó településeken, mivel a vállalkozások a városban élők, bő 18 ezer emberen kívül még legalább ugyanennyit kiszolgálhatnak a környező településekről is. Ipari téren fontos szerepe van az élelmiszer-, és az építőiparnak.

Budapest és az M0-gyűrű közelsége itt nem a logisztikai típusú fejlesztéseket ösztönzi, hanem részben azokra is építve a termelő, nagyobb hozzáadott értéket előállító beruházásokat. Monoron a szolgáltató és a kereskedelmi szektor országos összehasonlításban is kifejezetten fejlettnak mondható. Monor gazdaságának jelenlegi fejlődéséhez jó alapot szolgáltat kiterjedt pénzügyi-szolgáltató szektora, hiszen a város központjában öt pénzintézet, valamint számos biztosító és pénzügyi területen működő vállalkozás is működik.

További információ / *For more information, call: +36-29-413-212*